

Aftenposten, lørdag 6. juni 1992

Viktig skritt for miljøet

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Få internasjonale konferanser har vært møtt med så store forventninger som FN-konferansen for miljø og utvikling som åpnet i Rio onsdag. I fjorten dager vil over 150 land ha sin oppmerksomhet rettet mot verdens miljø- og utviklingsoppgaver. Dette skal vi ikke undervurdere betydningen av, selv om vi må regne med at konferansen ikke fører frem til så sterke forpliktelser som vi kunne ønske.

Den franske presidenten Charles de Gaulle sa engang at "land har ikke venner, bare interesser". Arbeidet for å redde miljøet griper inn i mange interesser, i de enkelte land og landene imellom. Men en interesse burde være felles: Vi må sikre livsgrunnlaget for kommende generasjoner.

De tyve årene som er gått siden Stockholmskonferansen har gitt en del resultater. I Rio vil det bli tatt nye, viktige skritt.

Biodiversitetskonvensjonen, som de fleste land stiller seg bak, vil være et viktig bidrag til vern av den levende naturarv.

Handlingsplanen Agenda 21 er et politisk forpliktende dokument på nesten 800 sider. Det er enighet om 97% av innholdet som omfatter nesten alle aktuelle miljø- og utviklingsspørsmål.

Rio-erklæringen bringer for første gang "føre-var" prinsippet inn i et globalt vedtak.

Alt dette er viktige steiner i et byggverk som ikke er avsluttet med denne FN-konferansen. Den neste oppgaven blir å forsterke Klimakonvensjonen med konkrete utslippsmål, som det ikke ble enighet om i denne omgang.

Vi må overbevise alle industriland om at finansieringen av handlingsprogrammet for miljø og utvikling er nødvendig,

til tross for vanskelige økonomiske tider og de store innenlandske utfordringer industrilandene selv har.

Vi må også arbeide videre for å få en sterkere erkjennelse av behovet for en rettferdigere fordeling av kapital og teknologi, slik utviklingslandene krever, et krav som kommer særlig til uttrykk i motviljen mot sterke vedtak om tropisk regnskog som utviklingslandene ser som innblanding i sin selvråderett.

Det er fortsatt mange og lange skritt å gå før vi har bragt utviklingen inn i et spor som er bærekraftig. Men ingen regjering kan lenger overse at miljø og utvikling er vår tids store utfordring. Vi har ikke noe alternativ til et tålmodig og målbevisst arbeid for å endre holdninger og handlinger. At ting tar tid, må ikke få oss til å gi opp, men tvert imot arbeide hardere.

I kampen for å redde miljøet må vi få folk med oss, ikke bare i Norge, men i alle land. Vi vil alle bli berørt av de forandringene som er nødvendig. I mange land er politikerne kommet lengre enn velgerne når det gjelder forståelse av sammenhenger, virkninger og årsaker, og av hva som må gjøres. Men hva hjelper det hvis det ikke er mulig å samle politisk flertall bak de forandringene som er nødvendig?

Dette er ikke noe nytt. Det var ikke populært i USA at landet ytet så stor bistand gjennom Marshall-hjelpen til gjenoppbyggingen av Europa etter krigen. Men det amerikanske folk forsto etterhvert at det var nødvendig og ga sin støtte. Krigen hadde lært dem nødvendigheten av at Europa kunne stå på egne ben.

Vi må gjennom en liknende prosess når det gjelder miljøproblemer. I mange industriland vil det ikke være populært å øke bistanden til den tredje verden for at livsgrunnlaget ikke skal undergraves av befolkningsekspløsjonen, fattigdom og naturødeleggelse. Derfor må vi skape nødvendig forståelse for at det også er i vår egen interesse å yte hjelp til å motarbeide den miljø- og utviklingskrisen som er på vei og som vil ramme oss alle.

Dette er 90-årenes største utfordring. Vi må alle ta et større ansvar for fremtiden. Vi må bygge opp et globalt demokrati for å møte våre felles utfordringer. Vi må sette vår lit til Rio-konferansen og den prosess som er igang. Selv om vi gjerne skulle nådd lenger, er jeg overbevist om at uten Rio-konferansen ville fremtidsutsiktene vært dystreere.

Vi må samtidig satse på barna og de unge, som vokser opp med en helt annen bevissthet om miljø og utvikling. Min generasjon vokste opp med etterkrigstidens vekstentusiasme. Nå må entusiasmen legges i å endre vekstens innhold. Vi må på en radikal ny måte forene økonomi og økologi, hvis vi skal nå det som er målsetting med all politikk, å bedre livskvaliteten for enkeltmennesket, både lokalt og globalt.